

Bruksela, 20 września 2017

List otwarty do Rady do Spraw Ogólnych i Państw Członkowskich dotyczący sytuacji w Polsce

Szanowny Panie Ministrze,

25 września Rada ds. Ogólnych będzie po raz drugi w tym roku dyskutować nad sytuacją w Polsce. W związku z tym, zwracamy się do Państwa ponawiając nasz apel o podjęcie działań w celu ochrony rządów prawa i praw człowieka w Polsce. Pomimo kilkakrotnych ostrzeżeń ze strony Komisji Europejskiej, innych organów międzynarodowych oraz społeczeństwa obywatelskiego, polski rząd kontynuuje podważanie rządów prawa, coraz silniej podporządkowuje sobie media i odchodzi od ochrony praw człowieka. Te działania naruszają podstawowe wartości Unii Europejskiej (UE) zawarte w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i wymagają stanowczej i niezwłocznej reakcji ze strony wszystkich instytucji unijnych oraz Państw Członkowskich. Dlatego pilnie wzywamy do zajęcia jednoznacznego stanowiska przeciwko takim działaniom, zarówno podczas posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych, jak i w publicznych wystąpieniach oraz do poparcia wysiłków Komisji Europejskiej, by doprowadzić do przedstawienia tej sytuacji Radzie na podstawie art. 7 (1) TUE.

Na posiedzeniu 16 maja, Rada poparła działania Komisji zmierzające do kontynuowania dialogu z polskim rządem prowadzonego w ramach Procedury Praworządności i znalezienia konstruktywnego rozwiązania kwestii zidentyfikowanych wspólnie z polskim rządem. Niemniej, od tamtego czasu nie doszło do żadnego pozytywnego rozwoju sytuacji. Wprost przeciwnie, polskie władze kontynuowały swoje działania całkowicie lekceważąc rekomendacje Komisji oraz wprowadzając kolejne zmiany, które jeszcze bardziej podważyły niezależność polskiego sądownictwa.

Jak już wcześniej podkreślaliśmy w liście z 15 maja, zmiany wpływające na Trybunał Konstytucyjny i sądownictwo są częścią szerszego, systematycznego ataku na trójpodział władzy i poszanowanie praw człowieka w Polsce, który trwa od października 2015r. Uprawnienia władzy wykonawczej zostały istotnie zwiększone kosztem innych instytucji, podważając zasadę trójpodziału władzy będącej kluczowym komponentem rządów prawa. Wprowadzone zmiany ograniczyły również wolność mediów, wolność wypowiedzi i wolność zgromadzeń, a także prawo do ochrony międzynarodowej, prawo do prywatności oraz prawa seksualne i reprodukcyjne kobiet. Dodatkowo, oczekuje się niestety, że do końca roku Parlament przyjmie kolejne propozycje ustaw, które ograniczą niezależność mediów i dostęp społeczeństwa obywatelskiego do niezależnego finansowania.

Chociaż te przynoszące szkodę inicjatywy spotkały się z silną odpowiedzią ze strony społeczeństwa obywatelskiego, to reakcja rządu na masowe protesty potwierdza jedynie jego determinację, by uciszać głosy krytyki.

W tym kontekście z zadowoleniem przyjmujemy decyzję Komisji, by objąć Procedurą Praworządności również ostatnie kwestie niezależności sądownictwa i uruchomić 28 lipca procedurę naruszenia prawa wobec *Ustawy o sądach powszechnych*. Podzielamy ocenę Komisji, że wyczerpały się możliwości dialogu z władzami polskimi i popieramy determinację Komisji, by użyć wszelkich narzędzi, którymi dysponuje, by zapewnić poszanowanie przez to państwo członkowskie zobowiązań wynikających z Traktatów.

Dlatego wzywamy Radę, by wsparła stanowisko Komisji i Parlamentu Europejskiego i doprowadziła do poniesienia odpowiedzialności przez polski rząd za nieprzestrzeganie zobowiązań traktatowych. Dla wszystkich trzech instytucji kluczowe jest stworzenie wspólnego frontu w obronie podstawowych wartości UE i wsparcia obywateli Polski w ich walce o zachowanie społeczeństwa, w którym wartości te są przestrzegane. Rada powinna jasno wyrazić poparcie dla Komisji, by ta podjęła dalsze kroki i uruchomiła procedurę przewidzianą w art. 7 (1) TUE, w celu oficjalnego umieszczenia tej kwestii w agendzie Rady. To jest moment, w którym Rada powinna przyjąć oficjalne stanowisko co do całego szeregu kwestii związanych z naruszeniami praworządności i praw człowieka w Polsce, łącznie z jasnym przesłaniem, że władze polskie

muszą w pełni respektować wartości wskazane w art. 2 TUE, w takim samym stopniu, w jakim jest to wymagane od wszystkich państw członkowskich.

Oczekujemy na Pana odpowiedź i pozostajemy do dyspozycji na wypadek potrzeby przedstawienia dodatkowych informacji.

Z wyrazami szacunku,

AEDH (European Association for the Defence of Human Rights)

Amnesty International

FIDH (International Federation for Human Rights)

Human Rights Watch

Reporters Without Borders